

Har du tagit ditt plåster i dag?

Plåster istället för piller

Trodde du att plåster bara är till för stoppa blödningar och skydda sår? Fel! I dag kan plåster göra allt från att lindra ledvärk till att ge dig dagens dos av vitaminer!

AV ANNIKA BOLTEGÅRD | FOTO THINKSTOCK

Vanliga plåster har fått konkurrens på apotekens och hälsokostbutikernas hyllor. Så kallade transdermala plåster tar allt större plats, det vill säga plåster som inte bara täcker och skyddar sår på huden utan också tillför läkemedel och verksamma ämnen av olika slag. De bygger på kunskapen om att vissa ämnen tas upp av huden och förs vidare ut i kroppen och blodomloppet.

Passar vid magsjukdom

– Fördelen är att man får ett jämnt upptag i kroppen av läkemedlet över dygnet. Det är ju bra vid smärtlindring och viss Parkinsonsmedicin till exempel. Plåster kan även vara lämpliga om man inte kan svälja tabletter av någon anledning, säger Gunilla Hasselgren, från SVTs. *Fråga doktorn.*

Personer med mag- och tarmsjukdomar har ofta svårt att ta upp mediciner via magen och för dem kan plåster vara ett bättre alternativ. Dessutom används plåster med smärtstillande läkemedel inom sjukvården till svårt sjuka, för en långsammare och jämnare effekt. Även hormonbehandling, till exempel östrogentillskott mot klimakteriebesvär, kan ges via plåster. Nikotinplåster används också

som ett alternativ till nikotintuggummin och tabletter för personer som ska sluta röka.

– Nackdelen är att det kan bli svettigt under plåstren och att de kan åka av om man badar. Hormonbehandlingsplåster i klimakteriet kan förstås kännas praktiskt, men mycket av hormonet kan sitta kvar i plåstret så det är viktigt att man inte slänger det i

soporna eller i naturen, säger Gunilla Hasselgren.

Vissa av plåstren, som liktornsplåster, innehåller ämnen som bara verkar lokalt och mjukar upp hård hud – de tas inte upp i kroppen.

Det gör det allra senaste inom plåstervärlden – kosttillskott i plåsterform, som B-vitaminer och multivitaminer, luthöjaren L-ArgiPLEX och glukosamin mot värkande leder.

Här bredvid är ett axplock av dagens utbud av "medicinska" plåster. ■

Gunilla Hasselgren.



Lindrar allt från värk till röksug

PEPPAR. I plåstret Termo mot värk är det ett värmande ämne från kajennpeppar som lindrar smärtan – kapsaicin heter det. Används bland annat vid nervsmärta efter bältros. Ska sitta på i 4–12 timmar för att ge effekt. Finns på apotek och kostar 57–60 kronor för ett plåster.



ZINK. Mezinc heter ett tättslutande plåster som innehåller zink för att påskynda läkningen av sår, självsprickor och mindre brännskador. Säljs på apotek och internet, bland annat på www.netoteket.se, och kostar cirka 100 kronor. (2 st).

SVAMPDÖDANDE.

Sorbact heter ett specialplåster med en gel som binder bakterier och svampar och för bort dem. Bra vid svampinfektioner i hudveck. Finns på apotek och kostar runt 150 kronor. (10 st).



MULTIVITAMIN. Treskiktspåster med dagsbehovet av vitaminer och mineraler. Får sitta på under 24 timmar för en jämn tillförsel. Finns att köpa via internet, bland annat på www.immun.se, eller på telefon 0910-69 9017. Priset är 249 kronor.

NIKOTIN. För att slippa nikotinkickar av tuggummi och tabletter kan man ha ett så kallat depotplåster som utsöndrar nikotin långsamt. Nicorette Novum finns i olika styrka på apoteken. Ett paket med 14 10-miligramspåster kostar 310 kronor.



SALICYLSYRA. Ett plåster som både lindrar smärtan från och bekämpar liktornar genom sitt innehåll

av uppmjukande salicylsyra och polyakrylat. Finns på apotek och sex stycken kostar runt 20 kronor.

GLUKOSAMIN. Ett plåster mot ledvärk, artros, som innehåller ämnet glukosamin. Finns bland annat på www.immun.se och 0910-699017 och kostar 249 kronor för en månadsdos. (30 st).

